

INHOUD JAARGANG 28 NUMMER 2
JULI 2021

3 Zeg vertalen is kunst

SAWAKO NAKAYASU

19 Over Sawako Nakayasu

ELIES SMEYERS, HELEEN OOMEN EN TON NAAIJKENS

25 Clare Lennart als vertaalster

*'Ik zou boeken kunnen vertalen, in ieder geval redelijk,
misschien zelfs wel goed'*

PETRA TEUNISSEN-NIJSSE

COLUMN

43 Inkomend tij

MIEK ZWAMBORN

47 Evenementrijk vertalen

BERT DE WAART

- 75 **Vloeibare vertellingen**
JAIME MONTESTRELA
- 80 **Ontdekkingsreis door het onvoltooide**
Over de Vloeibare vertellingen van Jaime Montestrela
TOMMY VAN AVERMAETE
- 87 **Vertalen is de spreekwoordelijke kanarie in de kolenmijn**
Waar het debat over Amanda Gormans vertalers werkelijk over gaat
HAIDEE KOTZE
- 102 **Luigi Couperus en de wereldvrede**
Stijl in de indirecte vertaling: een kwestie van respect?
LINDA PENNING
- 125 *Medewerkers*
- 127 *Colofon*

Zeg vertalen is kunst

3

SAWAKO NAKAYASU

Vertaling: Elies Smeyers, Heleen Oomen en Ton Naaijens

Zeg dit.

Zeg dit niet.

Zeg het nog eens.

Kijk: zo.

*

Zeg het nog eens zeg wat het ook kost, wat het ook oplevert,
zeg dit.

Zeg maar vertalen als open kunstpraktijk, even open als
materie en antimaterie.

Zeg antivertalen als weigeren, of niet, om überhaupt te
vertalen, zeg kijk: zo.

Zeg antivertalen als niet weigeren te vertalen, gewoon weigeren te vertalen. Weigeren te vertalen, kijk: zo. Zeg het nog eens.

- 4 Zeg ik heb nog nooit iemand zoveel van hun persoonlijke intieme leven horen blootgeven, alleen om te claimen dat hun overtuigingen privé zijn, zeg codetaal, zeg taal is code.

Zeg vertalen van privéruimte.

Zeg publieke vertaling.

Zeg ik deel deze vorm met jou, zeg jouw vorm is jouw vorm, kijk: zo.

Zeg non-binair tegenover teksten en vertalingen staan.

Zeg wie, jij.

Zeg wie, ik.

*

Zeg vertalen in het donker. Zeg gesmokkelde vertaling, onrechtmatige vertaling, illegale vertaling, ondefinitieve vertaling, ongeautoriseerde vertaling. Draai 'm dicht, draai 'm open, die verdraaide dominantiedopvertaling.

Zeg woeste vertaling.

Zeg eros in vertaling, zeg ik wil door jou vertaald worden, zeg maar niet jou, zeg ik wil, ik wil, ik wil, ik zeg.

Zeg vertaling een oceaan van verlangen.

Zeg wild gekooid dier dat ernaar snakt vrij vertaald te zijn.

5

Zeg ik kies, zeg ik kies dit, vertaling een serie keuzes net als elk ander moment van handelen, zeg kies om je te buiten te gaan aan de micro-erotica van het verkiezen van het ene boven het andere woord, dit woord te kiezen én dat woord, zwaar te ademen in een ruimte die er misschien altijd al geweest is of niet.

Zeg ik neig, ik buig, ik werp me aan je voeten.

Zeg ik plooi, ik bemin, ik rek, ik breek.

Zeg ik plooi tekstvertaling, ik hou van tekstvertalen zeg maar, ik rek tekstvertalen uit, ik breek tekstvertalen open.

Zeg ik ben drukdoende met maken.

Zeg ik ben drukdoende van vertaling te houden.

Zeg ik ben drukdoende code-switchend te vertalen, ik ben drukdoende crossdressend te vertalen, ik draag het met plezier.

Zeg plezier.

6 Zeg wat is de kleinste vertaaleenheid, zeg woord, zeg lettergreep, zeg foneem, zeg spelling, zeg handschrift, zeg ademtocht, zeg de gedachtesplinter die aan articulatie voorafgaat.

Zeg wat is de grootste vertaaleenheid, zeg gedicht, zeg boek, zeg maar alle boeken, zeg alles wat ooit geschreven is, zeg alles wat nooit geschreven is, nog geschreven moet worden, zeg de overgang tussen alles wat ooit geschreven is en iedereen die ooit iets gelezen heeft wat ooit geschreven is of zeg iets groters immensers.

Zeg hoe ziet queerbevrijding eruit als die niet het homohuwelijk kiest maar alternatieve structuren voor menselijke relaties, zeg in plaats van boek naar vertaald boek, zeg boek naar alternatieve literaire structuren via vertaling, alternatieve literaire structuren via vertaling.

Zeg dat andere, zeg onuitsprekelijk, zeg opossum, zeg tijger, zeg intergalactische schepsels die allemaal zweven in de nog ongevormde digitas, zeg dat ze zo vertalen, zeg ik jou jij mij, ik riskeer jou mij, zeg dit en vertaal me.

Zeg dat wit feminisme volwassen wordt zichzelf ontgroeit uitmond in vruchtbaar intersectioneel vertalen.

Zeg de koninklijke weg vertalen is maar één keuze uit vele.

Zeg vertaling als levendig verzet tegen het sociale verlangen om net zo te vertalen als iedereen.

*

Zeg maar, als Harryette Mullen voorleest uit *Muse & Drudge* en het gelach uitwaaiert naar verschillende momenten in verschillende delen van het publiek, vertaling.

7

Zeg maar, als Sarah Ruhl's toneelstuk *The Clean House* begint met een grap in het Portugees en het plezier van samen met anderen lachen in een theater beperkt blijft tot degenen die de grap in het Portugees snappen, vertaling.

Zeg maar, als Gabrielle Civil haar lichaam onderbrengt in beelden uit de canon van de performancekunst, *Swallow the Fish-* en *Experiments in Joy*-vertaling.

Zeg maar, als Layli Long Soldier de excuses van de regering aan Native American volken vertaalt, *Whereas*-vertaling.

Zeg maar, als M. NourbeSe Philip de rechtbankverslagen vertaalt die Afrikaanse levens in verzekeringsgeld vertaalden, *Zong!*-vertaling.

*

Zeg Pauline Oliveros' *Sonic Meditations*-vertaling.

Zeg James Turrell's licht-wordt-fysiek-materiaalvertaling.

Zeg Butch Morris' gestructureerde-improvisatievertaling.

Zeg Tehching Hsieh's durationele-performancevertaling.

Zeg Hito Steyerls 'In Defense of the Poor Image'-vertaling.

Zeg Christine Sun Kims 'Degrees of Deaf Rage'-vertaling.

Zeg Amber DiPietra's en Denise Leto's *Waveform*-vertaling.

Zeg Jose Munoz' 'Wildness of the Punk Rock Commons'-
vertaling.

Zeg Paul Preciado's dildotectonicsvertaling.

Zeg Carolee Schneemans vlezige vrolijke vaginale vertaling.

Zeg Jack Halberstams *Queer Art of Failure*-vertaling.

Zeg Raul Zurita's *Sky Below*-vertaling.

Zeg Tercer-Cine-vertaling.

*

Zeg 'slechte' vertaling.

Zeg drie-minvertaling.

Zeg vluchtige vertaling.

Zeg impopulaire ongeliefde buitenbeentjesvertaling.

Zeg *Sula*-vertaling (TM).